

Täysistunto

Torstai 11.6.2015 klo 16.00—17.15

4.3. Suullinen kysymys eläkeläisten asumistuen leikkaamisesta (Kari Uotila vas)

Suullinen kysymys SKT 3/2015 vp

Keskustelu

16.40 **Kari Uotila vas:** Arvoisa rouva puhemies! Kuten täällä on käynyt ilmi, oikeistohallitus käy monen väestönsosan kimppuun kovalla kädellä ja kovilla leikkauksilla. Eläkeläisten osalta kaikista kovimpien leikkausten kohteeksi joutuvat ne kymmenettuhannet eläkeläiset, jotka saavat tällä hetkellä eläkkeensaajan asumistukea. Juuri tuoreeltaan ovat valmistuneet Kelan laskelmat tämän leikkauksen kohdentumisesta. 40 000 pienituloista eläkeläistä menettää 100—200 euroa kuukaudessa. Kuulitte aivan oikein: 100—200 euroa kuukaudessa. Sen lisäksi 50—100 euroa kuukaudessa menettää toiset 40 000 pienituloista eläkeläistä. Vasemmiston mielestä tämä on täysin kohtuuton leikkaus niitä tämän hyvinvointivaltion rakentajia kohtaan, jotka ovat tällä hetkellä eläkeläisiä. Aikooko hallitus todellakin toteuttaa näin rajun leikkauksen eläkeläisten tuloihin asumistuen menetyksen kautta?

16.41 **Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varmasti jaamme hallituksessa, ihan jokainen, tämän huolen, miten nämä vaikeat leikkaukset saadaan nyt vietyä eteenpäin niin, että se rasitus ei tulisi kohtuuttomaksi kenellekään. On aivan totta, että tänään on tämä Kelan raportti tullut — tai, sanotaan, alustavat laskelmat ovat tulleet — julki, ja ne toki otetaan erittäin vakavasti. Ja varmasti tässä prosessin aikana tullaan tarkastelemaan sitä kokonaiskuvaa, mikä siitä sitten syntyy.

Mutta on selvää, että näitä rakenteellisia uudistuksia on tehtävä, ja se tarkoittaa myöskin sitä, että meidän sosiaaliturvajärjestelmää on ryhdyttävä yhdenmukaistamaan. Ja on myöskin muistettava, että sosiaaliturvan kustannukset valtion budjetissa ovat erittäin mittavat. Se, kuinka me pystymme turvaamaan tällaisen perusturvan ihmisille tulevaisuudessa, valitettavasti tarkoittaa sitä, että meidän pitää pystyä myös sitä kokonaiskuvaa tarkastelemaan, mutta toki niin, (Puhemies koputtaa) että se rasite (Puhemies: Ministeri, aika!) ei ole kohtuuton kenellekään.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, painamaan V-painiketta ja nousemaan seisomaan.

16.43 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä eläkkeensaajien asumistuen poisto ei ole mikään rakenneuudistus, se on selkeä leikkaus. Se on 123 miljoonaa euroa, mitä tällä tavoitellaan. Hallitusohjelmassa on erittäin kauniita lauseita ikäihmisten hoidon parantamisesta, kotona asumisen tukemisesta, kotiin tuotavien palvelujen parantamisesta ja niin edelleen — ne ovat vain kauniita lauseita. Ja toisaalta, kun täällä aiem-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2015 vp

min, edellisellä kaudella, vanhuspalvelulakia säädettäessä käytiin kovaa keskustelua esimerkiksi tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoituksesta ja mitoitukseksi saatiin se 0,5 per asiakas, nyt hallitusohjelmassa ollaan tätäkin — jo silloin riittämättömäksi koettua — mitoitusta edelleen heikentämässä alaspäin. Elikkä näiden leikkausten lisäksi kysymys on myöskin tarjottavien palveluitten laadun heikentämisestä. Aikooko hallitus todella tätä mitoitusta heikentää?

16.45 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sipilän hallituksella on joissakin asioissa perintö. Ja yksi perintö on ikääntyvän väestön palveluihin liittyen se, että laitospainotteisuudesta pitää päästä kotihoitopainotteisempaan palvelurakenteeseen, palvelumalliin. On pyrittävä löytämään niitä keinoja, joilla ihan aidosti siinä parhaassa paikassa, eli kodissa, on jokaisella mahdollisuus asua, elää ja olla, ennen kaikkea elää turvallista elämää.

Suoraan kysymykseen suora vastaus: hallitusohjelmassa ei ole hoitajamitoitukseen mitään muutosta nykytilanteeseen. Päinvastoin paine on siihen, että pitää väljentää nykyisestään niitä vaatimuksia, jotka säädöksissä ovat.

16.45 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palaisin vielä tähän eläkkeensaajien asumistukeen siinä, että säästötoimi on totta, että on eläkeläisiä, joihin tämä tulee varmasti kirpaisemaan enemmän kuin toisiin, mutta se pitää myöskin muistaa, että on myöskin sellaisia asumistuen saajia, joilla tämä tuki tulee nousemaan. Eli ei tämä ole pelkästään huono uudistus, että nämä järjestelmät yhdenmuikaistetaan. Kyllä tässä on mitä suurimmassa määrin kysymys myöskin siitä, että tätä rakenteellista uudistusta ja muutosta tehdään, ja sitä on välttämätöntä tehdä. Meillä ei tule sosiaaliturvajärjestelmä kestäämään tällaisenaan, jos ei mitään tehdä.

Ja sen verran sanoisin myös tähän, että nämä ovat kauniita lauseita, että pidän kyllä kieltämättä hiukan kohtuuttomana sitä, mikä tässä tuli ilmi, että 13 päivää sen jälkeen, kun hallitus on aloittanut toimintansa, nämä hallitusohjelman linjaukset tuomitaan niin, että ne ovat vain kauniita lauseita. Siellä on myöskin maininta siitä, että tehdään tällainen yksinäisyyden ehkäisyyn tähtäävä ohjelma ja pyritään nimenomaan vanhusten asemaa parantamaan ja huomioimaan ja niitä toimenpiteitä tekemään aidosti, joita on peräänkuulutettu myös viime hallitukselta, muun muassa kotihoidon parantamisen suhteen.

16.47 Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallitus jakaa kansaa kahtia. Se näkyy tasa-arvossa, se näkyy eläkeläisissä ja lapsiperheissä, se näkyy myös koulutuksessa. Kun tässä nyt on keskusteltu näistä luvuista, niin 100 euroa, 200 euroa — sillä välillä — tullaan pienituloisilta kaupungissa asuvilta eläkeläisiltä leikkaamaan. Nämä ovat erityisesti naisia, koska naiset ovat niitä pienituloisia ihmisiä tämän palkkaepätasa-arvon kautta. Ette te tällaista luvannut, varapääministeri, pääministerin sijainen Soini, silloin ennen vaaleja. Mitä te sanotte nyt näille ihmisille, joilta leikataan tällä tavalla, hallituksen puolesta?

16.47 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Katsotaan kokonaisuus. Nämä epäkohdat, jotka mainitsitte, ovat osa tätä kipeätä ratkaisua. Aivan kuten ministeri Mäntylä sanoi, on iso joukko eläkeläisiä, joihin tämä leikkaus ei kohdistu. Ja jostain syystä, edustaja Rinne, te olette unohtanut takuueläkkeen. Takuueläkkeen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2015 vp

runsaat 20 euroa tulevat (Välihuutoja vasemmalta — Puhemies koputtaa) 100 000 ihmiselle. Muistaakseni viime vaalikaudella te ajoitte tätä takuueläkettä, mutta sitä ei tullut. Nyt se tulee.

16.48 **Sampo Terho ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin, nämä uudet laskelmat eläkeläisten asumistuesta toki saavat meidät kaikki huolehtivaisiksi. Haluan pysytellä tässä aiheessa. Asia ei kuitenkaan ole niin yksioikoinen, kuten ministeri tässä otti esiin, ja haluaisin tästä vielä varmistuksen. Onko käsitykseni oikea siitä, mitä äsken ohimennen mainitsitte? Eli eläkeläisen asumistuki ilmeisesti leikkaantuu, mikäli nämä tuet yhdenmukaistetaan muiden tukien kanssa, jos hänellä on paikkakunnan vuokratasoon nähden kohtuullisen suuri tai keskimääräistä suurempi vuokra tai asunto, ja ilmeisesti tuki taas kasvaa, jos edunsaajalla on pieni vuokra ja pieni asunto. Onko käsitykseni oikea?

16.49 **Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! (Hälinää — Puhemies koputtaa) Tällaisia johtopäätöksiä voisi näin alustavasti kyllä tehdä, mutta kuten tässä aikaisemmin sanoin, tämä prosessi on vielä kesken. Niitä vaikutusarviointeja tässä nyt nimenomaan tehdään, ja niitä tehdään nimenomaan niin, että se rasite ei olisi kohtuuton kenellekään sen myötä, kun nämä järjestelmät yhdenmukaistetaan. Ja totta kai siihen myöskin varaudutaan niin, että ihmisillä on aito mahdollisuus myöskin ennakoida tämä muutos — ei niin, että se sitten tulee kuin salama kirkkaalta taivaalta, vaan kyllä tässä kannetaan sitä vastuuta ja vastuullisuutta niin, että tehdään se mahdollisimman oikeudenmukaisesti.

Suullinen kyselytunti

Kysymyksen käsittely päättyi.